

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 19 февруари 2019 г.
(OR. en)

6573/1/19
REV 1

AG 6
INST 45
PE 49
DATAPROTECT 54
JAI 154
CYBER 48
FREMP 25
RELEX 147
JAIEX 17
HYBRID 5
CULT 31
EDUC 73

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Делегациите

Относно: Заключение на Съвета и на държавите членки относно гарантирането на свободни и честни европейски избори
– Резултати от работата

Приложено се изпраща на делегациите окончателният текст на посочените по-горе заключения, приети от Съвета на 19 февруари 2019 г.

Заклучения на Съвета и на държавите членки относно гарантирането на свободни и честни европейски избори

СЪВЕТЪТ И ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ СИ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ¹,

I. Съюз на ценности: защита на нашите демокрации в ерата на цифровите технологии

1. КАТО ИЗТЪКВАТ, че Съюзът се основава на ценностите, свързани със зачитането на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права. В Договорите се подчертава централната роля на гражданите в европейската демокрация. Европейските граждани са пряко представени на равнище ЕС и се избират в Европейския парламент при свободно и тайно гласуване.
2. КАТО ПРИПОМНЯТ, че е важно да се увеличи и подобри още повече участието на гражданите в демократичния живот на ЕС, както е посочено в заключенията на Съвета относно доклада за гражданството на ЕС за 2017 г.².
3. КАТО ПОДЧЕРТАВАТ, че свободните, надеждни и плуралистични медии са в основата на ефективната и стабилна демокрация. В същия дух, отворените, сигурни и достъпни интернет и онлайн платформи могат да улеснят ефективната демокрация на участието в условията на прозрачност.
4. КАТО ПОДЧЕРТАВАТ, че заплахите за нашите изборителни процеси могат да се проявят под различни форми, включително хибридни заплахи, киберзаплахи и дезинформация. Поради това в борбата с подобни антагонистични и подривни заплахи са необходими решителни действия и цялостен и всеобхватен подход.
5. КАТО ПОДЧЕРТАВАТ необходимостта към киберсигурността да се подхожда последователно на национално, европейско и световно равнище³, както и нуждата да се подобри устойчивостта на изборните процеси в ЕС и подготвеността на участниците в демократичните дебати да устояват на киберзаплахи, като същевременно се отчита фактът, че организацията и правната рамка на националните избори попада в изключителната компетентност на държавите членки и че по отношение на изборите за Европейски парламент съгласно член 8 от Акта за избирането на членове на ЕП⁴ и при спазване на разпоредбите на този акт, изборителната процедура във всяка една от държавите членки се урежда от разпоредбите на националното право.

¹ Като взеха предвид по-специално принципите, заложиени в член 3, параграф 6 и членове 4 и 5 от ДЕС.

² Приети от Съвета на 3533-ото му заседание, проведено на 11 май 2017 г., док. 9080/17.

³ Заклучения на Съвета относно съвместното съобщение до Европейския парламент и Съвета: „Устойчивост, възпиране и отбрана: изграждане на силна киберсигурност за ЕС“, док. 14435/17

⁴ Акт за избиране на членове на Европейския парламент чрез всеобщи преки избори (ОВ L 278, 8.10.1976 г., стр. 5)

6. КАТО ПРИЗНАВАТ, че разпространението на дезинформация създава нови предизвикателства, които оказват силно въздействие върху демократичния процес. Държавите членки, институциите, агенциите и органите на ЕС трябва да вземат мерки в отговор на тези предизвикателства по координиран начин и в сътрудничество с международни партньори, както е целесъобразно.
7. КАТО ПРИПОМНЯТ, че политическите партии на европейско равнище допринасят за формирането на европейското политическо съзнание и за изразяването на политическата воля на гражданите на Съюза, както е заявено в Договора за Европейския съюз и в Хартата на основните права.
8. КАТО ИЗТЪКВАТ, че правото на свободно сдружаване на всяко равнище, например в областите на политическото и гражданското сдружаване, и правото на свобода на изразяването на мнения, което включва свободата да се отстоява собствено мнение и да се получават и разпространяват информация и идеи без намеса на публичните власти и независимо от границите, са основни права на всеки гражданин на Съюза.
9. КАТО ПРИПОМНЯТ, че е важно на гражданите да се гарантира открито публично пространство и да се осигурят равни условия за политическите кампании, както и изборни процеси, на които гражданите да имат доверие.
10. КАТО ПРИВЕТСТВАТ мерките и препоръките, представени от Комисията на 12 септември 2018 г. в нейния пакет за изборите, както и действията, очертани в Плана за действие за борба с дезинформацията (по-нататък „Плана за действие“), целящи гарантирането на свободни и честни европейски избори.
11. КАТО ПРИВЕТСТВАТ предварителното споразумение по законодателното предложение за справяне със ситуации, в които европейските политически партии или свързаните с тях фондации се възползват от нарушения на правилата за защита на данните с цел умишлено оказване на влияние или опит за оказване на влияние върху резултата от изборите за Европейски парламент, и като отбелязват необходимостта от бързото му приемане.

II. Разработване на европейски ответни мерки за гарантиране на свободни и честни европейски избори — призив за подобряване на полезните взаимодействия

12. КАТО ПОДЧЕРТАВАТ, че общоевропейското сътрудничество и всеобхватният подход са необходими стъпки за гарантиране на изборната сигурност и легитимност — както по отношение на общественото доверие, така и на правните процедури — на изборите за Европейски парламент през 2019 г., че периодите на избори са се доказали като особено стратегическа и чувствителни към заобикаляне онлайн на конвенционалните предпазни мерки, както и че всички заплахи, включително заплахите от кибератаки, дезинформация и други подривни или злонамерени действия, трябва да бъдат отразени в управлението на риска във връзка с изборите.
13. КАТО ИЗТЪКВАТ неотложната необходимост от действия за защита на Съюза и на държавите членки, техните органи и политики от целенасочени дезинформационни кампании, които вероятно ще се увеличат с приближаването на изборите за Европейски парламент през 2019 г.
14. КАТО ПРИЗНАВАТ, че източниците и проявленията на дезинформация могат да бъдат установени както в Съюза, така и извън него, и да произтичат от редица държавни и недържавни субекти. Във връзка с това усилията следва да бъдат насочени към злонамерените субекти, по-конкретно руски източници, както е посочено в Плана за действие, които все по-често използват стратегии за дезинформация. Действията срещу дезинформацията се ръководят от анализите на заплахите и оценките на разузнавателни данни.
15. КАТО НАБЛЯГАТ, че е важно да се създадат и поддържат национални мрежи за изборно сътрудничество, за да може да се разкриват бързо заплахите за изборите за Европейски парламент и да се осъществява бърз, ефективен и сигурен обмен на информация, при пълно спазване на изискванията за защита на данните, между органите с компетентност по избирателните въпроси и органите, работещи в други свързани области.
16. КАТО ПРИВЕТСТВАТ инициативата на Комисията за подкрепа на усилията на държавите членки чрез създаване на европейска мрежа за изборно сътрудничество (чието първо заседание се състоя на 21 януари 2019 г.), която да предоставя форум за обмен на информация и практики между органите на държавите членки, по-специално с оглед на изборите за Европейски парламент през 2019 г.
17. ПРИКАНВАТ Комисията да свиква редовно европейската мрежа за изборно сътрудничество, по-специално с цел противодействие по всеобхватен начин на дезинформационните кампании и други намеси в предстоящите избори за Европейски парламент, изграждане на полезни взаимодействия и обмен на опит и добри национални практики, включително чрез съвместно установяване на заплахи и пропуски.

18. ПРИЗОВАВАТ Комисията и върховния представител съевременно да изпълнят намерението си да създадат система за бързо предупреждение, както е посочено в плана за действие. С оглед на изборите за Европейски парламент през 2019 г., това ще улесни обмена на необходима информация между държавите членки чрез националните звена за контакт в рамките на системата за бързо предупреждение. Тези национални звена за контакт следва да работят в тясно сътрудничество с националните изборни мрежи на съответното равнище, на което дезинформацията засяга изборите. Наред с това, резултатите от работата на системата за бързо предупреждение следва да бъдат обменяни с европейската мрежа за изборно сътрудничество.
19. ПРИКАНВАТ Комисията, в доклада си относно изборите за Европейски парламент през 2019 г., да обърне особено внимание, въз основа на предоставена от държавите членки и други значими фактори информация, на подготвеността за устояване и неподатливостта на вмешателства в изборите.
20. ПРИКАНВАТ Комисията и държавите членки да засилят допълнително стратегическата си комуникация относно европейските ценности и политики, така че да се укрепи доверието на европейските граждани в Съюза и неговите институции и да се привлекат гражданите за участие в демократичния процес.

III. Засилване на устойчивостта и критичното мислене на гражданите

21. КАТО ПОДЧЕРТАВАТ, че в условията на разпокъсана медийна среда и на фона на заплахите пред националната сигурност професионалните медии изпълняват решаваща роля при събирането, проверяването, изготвянето и разпространението на информацията и следователно са жизнено необходими за публичния дискурс. В тази връзка лицата, сигнализиращи за нередности, имат важна роля за подпомагане на работата на журналистите и независимите медии. Наред с това ролята на независимите обществени медии за опазване на демокрацията, плурализма, социалното сближаване и културното и езиковото многообразие продължава да е жизненоважна. Нещо повече, много частни медии предоставят съдържание, което също е от обществен интерес⁵.
22. КАТО ПОДЧЕРТАВАТ значението на високото качество на общото образование в Съюза, и по-специално значението на цифровата и медийната грамотност. Те могат да помогнат на гражданите да направят своята преценка за информационните потоци от онлайн медиите, социалните мрежи и други подобни източници и да си съставят собствено мнение, по-специално в качеството на избиратели. Като изтъкват в този смисъл значението на Седмицата на медийната грамотност, която ще се проведе на 18—22 март 2019 г.

⁵ Заключение на Съвета относно засилването на европейското съдържание в цифровата икономика (14986/18)

23. ПРИЗОВАВАТ Комисията и компетентните органи в държавите членки да укрепят европейската медийна екосистема, така че да се осигури устойчивост на продукцията и видимост на независимата и професионална журналистика като средство за овластяване на гражданите, защита на демокрацията и ефективно противодействие на разпространението на дезинформация⁶.
24. ПРИКАНВАТ Комисията и държавите членки да насърчават и подкрепят медийната и цифровата грамотност с цел гражданите допълнително да развият критичен подход към разпространяваното или популяризирано медийно съдържание⁷. Това може да включва ориентирани към гражданите насоки за разпознаване и избягване на дезинформация, целенасочени кампании за повишаване на осведомеността за отрицателните последици от дезинформацията, подкрепа за трансграничния обмен на добри практики сред професионалистите в сферата на медийната грамотност, както и разработването на практически инструменти за насърчаване на медийната грамотност сред обществеността⁸.
25. ПРИЗОВАВАТ Комисията и държавите членки да насърчават, в сътрудничество със субекти от частния сектор, включително медии, онлайн платформи, доставчици на информационни технологии и гражданското общество, дейности за повишаване на осведомеността, целящи опазване на интегритета на изборния процес.
26. ПРИЗОВАВАТ Комисията, върховния представител и държавите членки да съдействат на всички компетентни структури за разпознаването, анализирането и разобличаването на дезинформация, насочена към изборите за Европейски парламент. Във връзка с това ПРИКАНВАТ Комисията да работи съвместно с органите на държавите членки, в съответствие с Плана за действие, с цел да се улесни изграждането на мрежа от мултидисциплинарни проверители на факти и научни изследователи с цел разпознаване и разобличаване на дезинформация в отделните социални мрежи и цифрови медии.

⁶ Заключение на Съвета относно засилването на европейското съдържание в цифровата икономика (14986/18)

⁷ Включително съгласно посоченото в препоръката на Съвета от 22 май 2018 г. относно ключовите компетентности за учене през целия живот

⁸ Заключение на Съвета относно засилването на европейското съдържание в цифровата икономика 14986/18; Заключение на Съвета от 30 май 2016 година относно развиване на медийна грамотност и критично мислене чрез образование и обучение

IV. Защита на нашите данни и системи: гарантиране на прилагането на Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД) и повишаване на киберсигурността за европейските избори

27. КАТО ПРИПОМНЯТ задължението за спазване на правилата на ЕС относно защитата на данни и в случаите, когато личните данни се обработват в изборен контекст, специфичната компетентност на органите за защита на данните да извършват мониторинг и да налагат спазването на тези правила, и като приветстват насоките на Европейския комитет по защита на данните и насоките, предоставени от Комисията в подкрепа на спазването на тези правила от всички имащи отношение страни.
28. КАТО ОТЧИТАТ, че националните органи с компетентност по изборните въпроси, включително органите за защита на данните, се нуждаят от адекватни ресурси, включително техническо оборудване и обучен персонал, за да устояват на киберинциденти и кибератаки и да налагат изпълнението на приложимото законодателство.
29. КАТО ПОДЧЕРТАВАТ, с оглед на споменатото в точка 11 временно споразумение, че е важно националните органи по защита на данните, в съответствие с правото на Съюза и националното право, да информират незабавно и проактивно Органа за европейските политически партии и европейските политически фондации за своите решения, с които се констатира, че дадено физическо или юридическо лице е нарушило приложимите правила относно защитата на личните данни, ако от това решение следва, или ако са налице други основателни причини да се смята, че нарушението е свързано с политически дейности на европейска политическа партия или фондация с цел да се повлияе на изборите за Европейски парламент — имайки предвид, че по този въпрос Органът може да предприема действия само когато е уведомен за решение на компетентния национален орган за защита на данните, с което се констатира такова нарушение.
30. ПРИЗОВАВАТ държавите членки да извършат оценка на киберзаплахите в контекста на изборите, да предвидят подходящи мерки за противодействие и да предприемат нужните действия за опазване на интегритета на своите изборителни системи и инфраструктура, например като ги тестват преди изборите за Европейски парламент. В тази насока, от полза може да бъде тестване в рамките на симулационно учение на равнище ЕС. Държавите членки могат да вземат предвид Сборника относно кибернетичната сигурност на изборните технологии, разработен от групата за сътрудничество за МИС, създадена с Директива (ЕС) 2016/1148.

V. Утвърждаване на по-голяма прозрачност, отчетност и интегритет онлайн

31. КАТО ПРИЗНАВАТ необходимостта, в съответствие с приложимите правила, да се утвърждава и улеснява прозрачността на платените онлайн рекламни материали и съобщения, включително тяхното агитационно предназначение, методите, чрез които те се насочват към гражданите, и тяхното финансиране.
32. КАТО НАБЛЯГАТ, че е необходимо да продължи сътрудничеството със социалните медийни платформи с цел да се прецени дали доброволните механизми за саморегулиране са адекватни и достатъчни за защитата на основните права на гражданите и за ефективно преодоляване на предизвикателството, свързано с онлайн дезинформацията.
33. ПРИЗОВАВАТ държавите членки и онлайн платформите да активизират усилията си за насърчаване на прозрачността на свързаните с изборите онлайн дейности. Като приветстват постигнатия напредък в прилагането на Кодекса на поведение, ПРИЗОВАВАТ онлайн платформите да инвестират необходимите ресурси, за да могат да осъществяват свързаните с изборите онлайн дейности по отговорен, отчетен и последователен начин, включително чрез гарантирането на прозрачност и отчетност по отношение на обработването и анализа на данни за политически цели; засичането и премахването на ботове, използвани с цел манипулиране на информацията; премахването на алгоритмичните изкривявания, с които се разпространява дезинформация и се изкривява публичният дебат; премахването на незаконно съдържание онлайн; и предоставянето на достъп до данни за целите на научни изследвания за установяване на значими слабости, като същевременно се гарантира свободата на медиите, както и че не се премахват агитационни послания по политически съображения, в пълно съответствие с правилата за защита на данните.
34. ПРИКАНВАТ Комисията да продължи, в сътрудничество с групата на европейските регулатори за аудиовизуални медийни услуги (ERGA) и други значими фактори, системния мониторинг на прилагането на Кодекса на поведение във връзка с дезинформацията и редовно да информира Съвета и държавите членки за констатациите си, особено с оглед на изборите за Европейски парламент през 2019 г.⁹

⁹ Заключение на Съвета относно засилването на европейското съдържание в цифровата икономика (14986/18)

VI. Борба с хибридните заплахи и засилване на външното сътрудничество по въпроси, свързани с изборите

35. КАТО ОТЧИТАТ, че комуникацията с обществеността и повишаването на осведомеността могат да смекчат отрицателните последици от дезинформацията, хибридните заплахи и злонамерените действия в киберпространството и по този начин да имат възпиращ ефект върху потенциалните извършители.
36. КАТО ПРИЗНАВАТ, че е необходимо да се приведат изцяло в действие мерките, предвидени в рамката за съвместен дипломатически отговор на ЕС срещу злонамерените дейности в киберпространството, с цел превенция, възпиране и ответни действия — на стратегическо равнище и когато е необходимо, на злонамерени действия в киберпространството.
37. КАТО ПРИЗНАВАТ необходимостта от диалог между съответните международни експерти за обмен на добри практики за постигането на устойчиви изборителни системи.
38. ПРИКАНВАТ Комисията и върховния представител, като допълнение към съществуващите механизми за сътрудничество, да проучат възможностите за по-нататъшно сътрудничество със значими международни фактори, например Г-7 и НАТО, когато това е целесъобразно и при пълно зачитане на институционалната рамка на ЕС.
-